

ASYA KÖMÜR ENDÜSTRİSİ UFUKTAKİ BULUTLARI GÖRMEZDEN GELİYOR *

Asya'nın kömür madencileri, nakliyatçıları ve tüccarları yüzlerini güldüren güçlü talep ve artan fiyatların oluşturduğu hoşnut durumun önümüzdeki birkaç yıl boyunca devam etmesini bekliyor.

Dünyanın en büyük kömür üretim ve tüketim bölgesi olan Asya'da, bu hafta kömürün geleceği hakkında gerçekleştirilen ve sektörü Endonezya'nın Bali adasında bir araya getiren yıllık toplantıda son birkaç senenin karamsarlığı tamamen geride bırakılmıştı. İki büyük ithalatçı olan Çin ve Hindistan'ın hava kirliliği ile mücadele için yürürlüğe koyduğu politikalar ve 2011'den itibaren 5 sene boyunca düşen fiyatlar nedeniyle sektörün ayakta durmak için mücadele verdiği önceki yılların tam tersine bu seneki Coaltrans Asia Konferansı oldukça pozitif bir havada gerçekleşti.

Çin ithalatının yılın ilk dört ayında %9,3 oranında artması ve Hindistan ithalatının iki yıldır devam eden düşüş eğiliminin 2018'de sona ereceği umudu sektörün iyimser olmak için yeterli bir nedeni olduğunu gösteriyor.

Fiyatlar, yakın zamanda daha iyi bir performans ortaya koymaya başladı. Avustralya kömür röperi Newcastle Port, Mart ayı sonundaki 90\$'lık düşük seviyesinden %11,6 bir büyüme gerçekleştirerek 6 Mayıs tarihinde 101\$'a kadar tırmandı. Düşük kaliteli Endonezya kömürü bile daha iyi performans gösteriyor.

Kömürün bu performans artışının arkasındaki başlıca faktör ise Çin'in talebi. Çinli şirketler düşük kaliteli Endonezya yakıtından Avustralya'dan gelen yüksek kaliteli kömüre, her çeşit kalitedeki kömür için talep gösteriyor. Her ne kadar gümrük verileri bu olumlu gelişmenin 26,7 milyon tondan 22,8 milyon tona düşerek Nisan ayında hafif bir sekteye uğramış olduğunu gösterse de Bali'deki etkinliğe katılan tüccarlar bunun büyük ölçüde gümrüklerdeki daha sıkı incelemeler ve limanlardaki bazı kısıtlamaların sonucunda ortaya çıktığını ve çok kısa bir zaman sürmesini beklediklerini ve bu durumun engellerden kaynaklandığını belirtiyorlar.

Her ne kadar Çin ve Hindistan ithalatta yıl içinde şimdiye kadar sadece ılımlı artışlar göstermiş olsa da özellikle Pakistan ve Vietnam gibi diğer Asya ülkelerinden gelen yeni taleplerin eklenmesi, bu sektördeki iyimserliği daha da alevlendiriyor.

Ancak, her ne kadar kısa vadede iyimserlik için yeterli olsa da kömüre orta vadeli bir perspektiften bakıldığında piyasada sektöre karşı risk faktörlerinin giderek tırmandığı görülüyor.

Arz tarafında artan talebi karşılamak için pazara daha fazla kömür eklemenin zor olacağı şimdiden sinyallerini gönderiyor.

Santrallerde kullanılan termal kömürün en büyük ihracatçısı olan Endonezya'nın kömürünü daha çok iç pazara yönlendirmeyi amaçlayan politikalar uygulamaya koymasının yanı sıra hükümetinin uzun vadede kaynakları korumak için üretimde genel bir kısıtlamayı düşündüğü biliniyor. Endonezya'daki pek çok hükümet politikası gibi, bu da birkaç yinleme ve değişiklikten geçecektir, ancak zaman içerisinde ihracatta genel bir düşüşün gerçekleşeceğinin sinyalini veren bu eğilim kesin bir şekilde ortaya çıkıyor.

Avustralya'da ise ihracatın artırılmasının karşısındaki temel kısıtlama sektöre karşı giderek daha güçlü, daha karmaşık ve kamuoyunda daha yaygın bir hale gelen çevresel aktivizm olarak görülüyor. Asya'nın bir diğer büyük kömür tedarikçisi olan Güney Afrika'daki kapasite kısıtlamaları nedeniyle buradan gerçekleştirilen sevkiyatların artırılamayacak olması olasılığının yüksek olması, bu arzın karşılanması sorumluluğunu Mozambik'teki yeni madenlere ve muhtemelen Amerika Birleşik Devletleri ve Kolombiya'dan gelen ilave kömüre bırakıyor.

Giderek artan arz kısıtlamaları, her ne kadar madenciler için iyi bir haber olarak görülse bile, fiyatların artacağına işaret ediyor. Sonuçta kömürün fiyatındaki herhangi bir artış doğalgaz ve yenilenebilir kaynaklara kıyasla sunduğu ana avantajını yani ucuzluğunun azalmasına neden oluyor. Bu, üretim için ithal kömüre bağımlı olan enerji santrallerinin kâr etmek için çabaladığı Hindistan'da, üretimi için daha düşük fiyatlar sunabilen güneş enerjisi ile şimdiden gerçekleşiyor.

Ayrıca, tedarik kısıtlamaları, Vietnam ve Filipinler gibi ülkelerde, kömür yakıtlı bir tesis inşa etmek için 40 yıllık bir taahhütte bulunma konusunda yatırımcıları iki kez düşünmeye itiyor. Önümüzdeki yıllarda enerji santrali için düşük kaliteli ve ucuz Endonezya kömürü satın alınması düşünülüyorsa, artık yeterli olmaması ve olan kömürün de ucuz olmaması olasılıklar arasında.

Asya kömür endüstrisi aynı zamanda açıkça ortada olan kirliliği de görmezden geliyor. Kamu baskısının kömür projelerini durdurabileceği veya tüketiminde bir kesintiye zorlayabileceği fikri, Avrupa'da çoktan gerçekleşmiş ve Çin'de gerçekleşmeye başlamış olmasının kanıtlarına rağmen, sektördeki pek çok kişiye çok da olası gözüküyor.

On yıl kadar önce Çin'in kömür sektörü ile yürüttüğü diyaloglarda konu kömürün yakıt olarak kullanımında nasıl kesintiye gidilmesi gerektiği idi. Geçen birkaç sene içerisinde bu eğilim ülkede açık bir şekilde kendini göstermeye başladı. Yetkililer şimdi aktif olarak kömürün yerine doğalgaz, nükleer ve yenilenebilir kaynakların kullanımını artırmak için alternatif yollar araştırıyor.

Hindistan'daki gibi ana enerji kaynağını kömür olarak belirlemeyi planlayan ve diğer ülkelerde de benzer baskıların ortaya çıkması neredeyse kaçınılmaz.

Her ne kadar Asya'daki kömür sektörü şu anda bir Rönesans yaşıyor olsa da uzun vadede görünüm giderek daha karanlık bir hal alıyor.